

Regelrådet är ett av regeringen utsett oberoende organ vars huvuduppgifter är att:

1. Ta ställning till om nya eller ändrade regler är utformade så att de uppnår regelgivarens syfte på ett enkelt sätt och till en, relativt sett, låg administrativ kostnad för företag.
2. Bedöma konsekvensutredningarnas kvalitet.

Regelrådet tar inte ställning till förslagets politiska syfte.

Affärsverket svenska kraftnät
Box 1200
172 24 Sundbyberg

Yttrande över Affärsverkets Svenska kraftnät förslag till föreskrifter om konsekvensutredning enligt dammsäkerhetsförordningen

Regelrådets ställningstagande

1. Regelrådet finner att de administrativa kostnaderna är ofullständigt beskrivna och avstyrker därför förslaget.
2. Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 § förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Remissen omfattar ett förslag till föreskrifter om konsekvensutredning enligt förordning (2014:214) om dammsäkerhet (dammsäkerhetsförordningen).

Föreskrifterna gäller för den som är skyldig att underhålla en damm vilken omfattas av 11 kap. miljöbalken. Syftet med föreskrifterna är att beskriva dels innehåll, omfattning och dokumentation av konsekvensutredningarna, dels tidpunkten för inlämnandet av konsekvensutredningar och förslag till dammsäkerhetsklass till tillsynsmyndigheten.

Föreskrifterna inleds med att definiera några begrepp, bland annat dammanläggning och uppdämd vattenvolym som kan frisläppas vid dammhaveri. I föreskrifterna anges att konsekvensutredningarna ska upprättas per dammanläggning och omfatta samtliga ingående dammar som uppfyller angivna kriterier i 3 § förordningen om dammsäkerhet. Vidare anges att detaljeringsgraden i dokumentationen för respektive damm ska vara sådan att dokumentationen kan ligga till grund för bedömning av de samlade konsekvenserna av dammhaveri ur samhällssynpunkt, och förslag på dammsäkerhetsklass.

Avseende konsekvensutredningarnas innehåll och omfattning anges vad som ska redovisas avseende hur ett dammhaveri antas ske, vilka områden som kan översvämmas vid ett dammhaveri samt vad som kan skadas i de områden som skulle översvämmas. I föreskrifterna anges att beräkningsmetoder och bedömnings sätt som är lämpade för ändamålet ska användas, anges och motiveras.

Vidare anges i föreskrifterna att konsekvensutredningen ska innefatta en sammanvägd bedömning av betydelsen ur samhällssynpunkt av de konsekvenser som ett dammhaveri kan medföra på en skala från mycket stor betydelse till liten betydelse. Dessutom ska osäkerheten i bedömningen anges.

När det gäller tidpunkt för att lämna konsekvensutredningen anges att konsekvensutredningar ska ses över och aktualiseras minst vart tionde år, i samband med helhetsbedömningen. Därutöver anges att konsekvensutredningar ska aktualiseras vid förändringar i dammanläggningens omgivning som har avgörande betydelse för de samhälleliga konsekvenserna av dammhaveri samt vid reparation, ombyggnad eller annan åtgärd som skulle kunna få betydelse för konsekvenser av dammbrott. I samband med ansökan hos mark- och miljödomstolen om uppförande av ny dammanläggning ska en konsekvensutredning och förslag på dammsäkerhetsklass lämnas in till tillsynsmyndigheten. För befintliga dammar finns övergångsbestämmelser avseende tidpunkter för inlämnandet av konsekvensutredning, tillsammans med förslag på dammsäkerhetsklassificering, till tillsynsmyndigheten. Tidpunkterna styrs av vilka befintliga uppgifter om konsekvenser ett dammhaveri som den underhållsskyldige har delgett tillsynsmyndigheten genom årsrapportering om dammsäkerhet, annan rapportering eller redovisning. Vidare anges att den underhållsskyldige, under förutsättning att skäl för att senareläggande av inlämnandet kan åberopas, kan ansöka om dispens från tillsynsmyndigheten avseende att få lämna konsekvensutredningen tillsammans med förslag på klassificering vid en senare tidpunkt, dock senast 1 juli 2017.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Administrativa kostnader

I konsekvensutredningen till förslaget anges att föreskrifterna gäller för den som är skyldig att underhålla en damm vilken omfattas av 11 kap. miljöbalken, men att konsekvensutredning inte behöver göras om dammen är lägre än 5 meter och ett dammhaveri vid dammen inte skulle innebära att det vid haveritidpunkten okontrollerat strömmar ut mer än 100 000 kubikmeter vatten eller blandning av vatten och annat material. Det framgår vidare att årsrapporteringen av dammsäkerhet omfattar ca 550 dammanläggningar i de högsta konsekvensklasserna som sammantaget ägs av ca 70 damminnehavare. För övriga dammanläggningar i lägre konsekvensklasser där krav på konsekvensutredning föreligger anges varken antal anläggningar eller antal ägare. Eftersom uppgifter om antal ägare för dessa saknas är det inte möjligt för Regelrådet att utifrån konsekvensutredningen få en helhetsbild av antalet berörda företag.

Kostnaderna för att upprätta en konsekvensutredning i enlighet med förslaget anges uppgå till 4000 – 16000 kr per anläggning om ägaren sedan tidigare har genomfört konsekvensklassificering enligt branschriktlinjerna RIDAS eller GruvRIDAS. För de större dammägarna kan den sammanlagda kostnaden för att ställa samman konsekvensutredningarna uppgå till 0,2 – 0,8 miljoner kr per företag. För de mindre ägarna anges kostnaden uppgå till i storleksordningen 10 000 kr. Kostnaderna kan bli högre för ägare till dammanläggningar där konsekvenserna inte tidigare har utretts om hydrauliska modelleringar, flodvågsberäkningar och kartläggning av skadeobjekt behöver göras.

Sammanfattningsvis bedömer Regelrådet att konsekvensutredningen ger underlag för att göra en bedömning av vad kostnaden per företag kan bli, men eftersom det saknas entydiga uppgifter om hur stor

andel av dammägarna som har genomfört konsekvensklassificering enligt branschriktlinjerna kvarstår en osäkerhet om hur representativa de bedömda kostnaderna är för hela populationen företag som berörs av riktlinjerna. Det går inte heller att avgöra hur stor den totala administrativa kostnaden skulle bli för hela antalet berörda företag. Mot denna bakgrund finner Regelrådet att de administrativa kostnaderna är ofullständigt beskrivna och avstyrker därför förslaget.

Konsekvensutredningen

Konsekvensutredningen innehåller en problembeskrivning och beskrivning av syfte med förslaget. Överensstämmelse med EU-rätten klargörs liksom tidpunkt för ikraftträdande och vilka informationsinsatser som affärsverket avser att göra.

Det totala antalet berörda företag är emellertid oklart och därmed blir som angetts ovan den totala administrativa kostnaden för förslaget inte möjlig att avgöra. Det finns vissa uppgifter om administrativa kostnader per företag för att upprätta konsekvensutredningarna men som angivits ovan finns också osäkerheter förknippade med dessa. Det saknas även uppgifter om föreskrifterna förväntas ge upphov till andra kostnader eller förändringar i verksamheten, liksom det saknas uppgifter om, och i sådant fall på vilket sätt, som konkurrensförhållandena för berörda företag skulle kunna påverkas av förslagen. Det skulle tydligare ha beskrivits hur särskild hänsyn har tagits till mindre företag vid reglernas utformning.

Utifrån det angivna finner Regelrådet att konsekvensutredningen inte uppfyller de krav som följer av 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 27 augusti 2014.

I beslutet deltog Karin Lindell (ordförande), Lennart Palm, Leif Melin och Eleonor Kristoffersson. Ärendet föredrogs av kommittésekreteraren Per Högström.

Karin Lindell
Ordförande

Per Högström
Föredragande